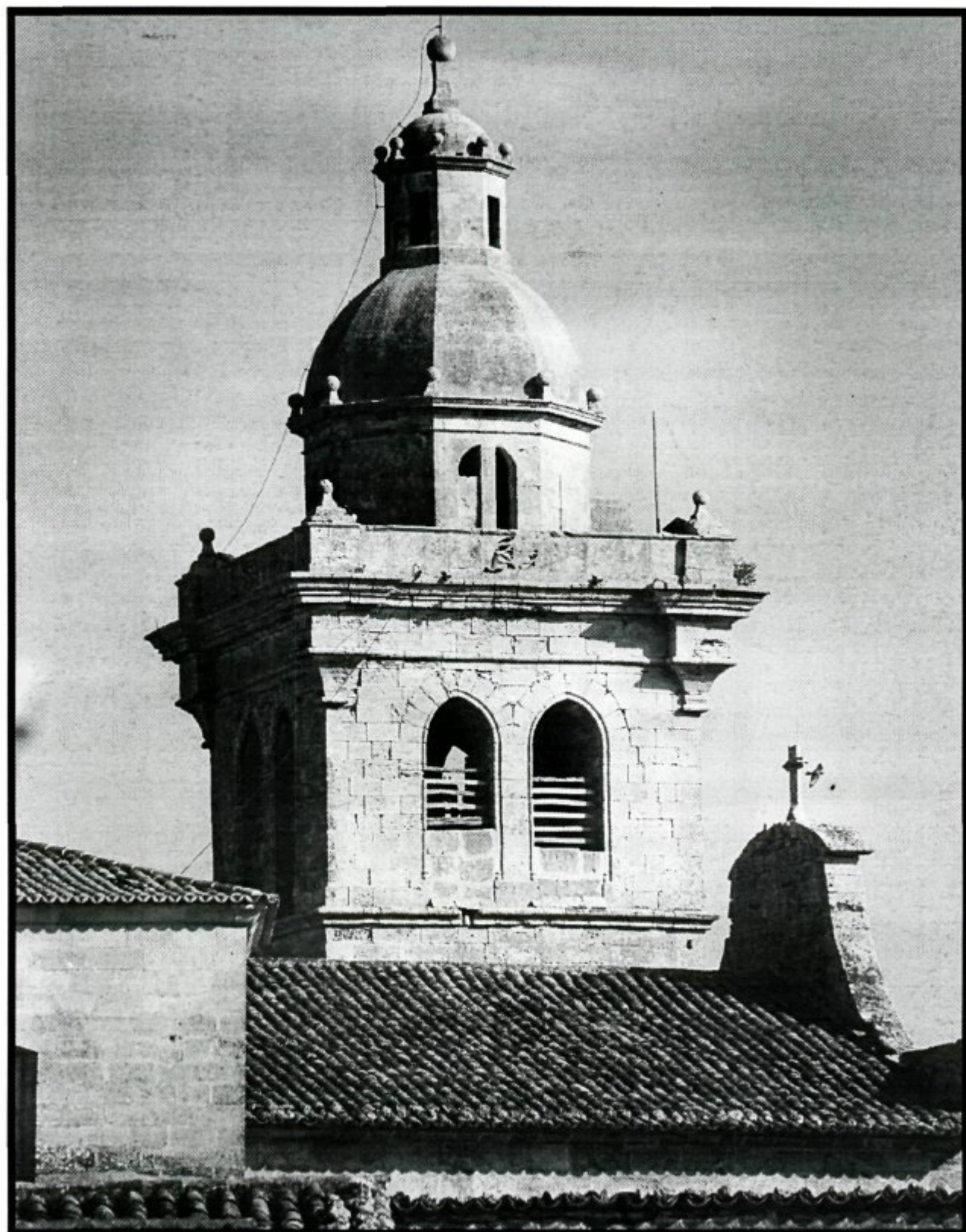

ES SAIG

ALGAIDA - NÚM. 216 - DESEMBRE DE 1998

EDITORIAL

DIVUITÈ ANIVERSARI

Si dividim 216 entre 12 el resultat que vos dona és 18. Com haureu deduït, 216 és el nombre d'exemplars d'ES SAIG que hem publicat; 12 són els mesos que té l'any; i 18 són els anys que fa que mantenim aquesta relació mensual amb tots vosaltres.

Sí, ja fa devuit anys que cada mes ens trobam. I la primera cosa que es dedueix d'aquest aniversari és ben greu: la vida és extremadament fugaç, el temps és d'una caducitat excessiva. Aquests devuit anys han passat en un tres i no-res. Què hi farem?

També significa que la nostra feina ha tengut una continuïtat passable, inclús meritòria. Massa sovint hem vist empreses fetes amb molta improvisació i desordre que han aparegut i desaparegut ben de pressa: revistes que no passaven dels primers números, activitats que neixien amb empenta -al manco aparent- i aviat s'esllanguien i s'esgotaven fins al darrer sospir. Val a dir que les iniciatives duradores cada vegada són més i ens n'hem de felicitar; la nostra revista n'és un exemple, però n'hi ha d'altres que no cal enumerar. Evidentment ens referim a activitats que es fan al nostre poble.

Durant aquests devuit anys hem mirat de fer la nostra tasca amb perfecta naturalitat, procurant que les coses sortissin de la millor manera possible. Entre aquests dos-cents setze números pensam que hi ha de tot: d'alguns ens sentim prou satisfets, d'altres no tant. Segurament a vosaltres, lectors, vos passa una cosa semblant: sens dubte haureu llegit en aquestes pàgines coses que vos han agradat, que vos han agradat més poc, que vos han deixat indiferents, que no vos han alegrat gens i que vos han molestat o empenyat molt. Què hi farem? No sabem fins a quin punt vos pot aconhortar si vos deim que hem treballat com millor hem sabut i pogut.

I ben lluny de la nostra intenció penjar-nos cap medalla. Hi ha persones que això de les medalles els agrada d'allò més. I si els agrada, per què no les han de tenir? Respectem aquesta afició, d'altra banda tan humana. No és el nostre cas. Feim una feina que ens dona unes satisfaccions i que a vegades ens aclapara perquè els mesos cauen espessos. I ja tornam a ser a la idea inicial: la fugacitat del temps. Per això hem d'aprofitar-lo, perquè el temps perdut, contràriament al que es diu moltes vegades, no es recupera mai.

Però més valdrà que ho deixem córrer. Perdonau que ens hàgim esbravat un poc, acceptam agraïts la vostra felicitació per l'aniversari i refermam el propòsit de seguir amb tots vosaltres molts d'anys més.

LA NOSTRA PORTADA: Na Jerònia Pou ha captat aquesta vista una mica insòlita del nostre campanar.

Bolletí de l'Obra Cultural Balear d'Algaida

Revista Mensual D.L.P.M. 495/80

Domicili: Rei, 1 Algaida

Tf: 665042 / 272576

Fax: 665679

web: www.onaweb.com/essaig

adreça electrònica: essaig@premsaforana.com

Imprimeix: Tirrena S.A., Manacor

Tf: 555212

ES SAIG només es responsabilitza de l'Editorial

Dirigeix: Delfi Mulet

Administra: Junta Directiva de l'Obra Cultural

Col·laboradors: Víctor Andreu, Biel Bibiloni, Jaume Falconer, Miquel Fiolet, Jaume Jaume, Catalina Martorell, Miquel Molleta, Antònia Maria Mulet, Joan Mulet, Pere Mulet, Víctor Mulet, Xesc Oliver, Joan Carles Palos, Biel Sastre, Miquel Serra, Joan Trobat, Guillem Vanrell, Agrupació fotogràfica d'Algaida

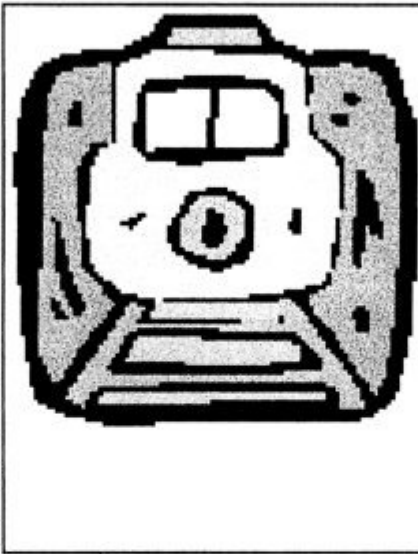

CALAIX DE SASTRE

MALALT DE TÚNELS

Cal aclarir-ho ja d'entrada: el malalt som jo. I els túnels de referència no tenen res a veure amb aquell tan famós que va fer caure de la seva poltrona un senyor el llinatge del qual sona de manera semblant a canalla. Millor dit, s'ha d'escriure en plural: canalles. Perquè els túnels malalts són dos.

En sentir parlar de túnels, la imaginació es dispara. De manera que convé fer ús de la precisió. Els túnels carpians, ells són els causants d'aquest introit. Tu també els tens, amable lector o lectora, però esper i desitj més sans que els meus. Exactament els tens a un pam escàs de la punta dels dits amb els quals sostens ara —supòs— la revista. I ja em perdonaràs, o m'agraïràs, la petita lliçó d'anatomia. Però és que els meus túnels carpians m'han convertit en un badoc.

quantas lliçons de lingüística aplicada. Faig troballes poètiques insospitades: vos puc acompanyar fins al carrer del Pont del *Cariño*. Somii, assegut a les butaques de la camiona: que ser jove, a més d'una circumstància, sempre serà un mèrit revestit de talent i sensibilitat cap a la llengua catalana.

I ara, que encara hi som a temps, passeig amb la nostra història. Vaig de braceta amb aquesta nacionalitat històrica que ens neguen les senyories del PP. O que diuen que ens han regalat per equivocació les senyories del PSOE. Aviat aquestes senyories rectificaran i decretaran que la Seu, l'Almudaina, el barri antic... tot això no existeix. El que representen tampoc. Segons ells, tot el goig de les meves passejades és un miratge, una vana il·lusió dels sentits.

¿No diuen que el present és un món de trànsit, en espera de la vida eterna? Idò jo ara no puc transitar; el meu metge, amb coneixement que li vessa, m'ha enviat a les portes del mateix infern, que és allà on campen tots els que com un servidor no poden menar cotxe.

I ara, per força, camin. Poteig la Ciutat com mai. Llegesc els rètols comercials: si necessitau una agència de detectius especialistes en criminologia i contra-espionatge, sé on n'hi ha una. Escolt les converses de la gent: ja he après unes

Abans que no arribi el dia, mir el mateix cel que va enlluernar mallorquins venguts de Roma, del Nord d'Àfrica, de Catalunya... Pens que qualsevol dia aquelles mateixes senyories decretaran, amb tota la solemnitat que el seu càrrec requereix, que la terra és rodona, que Franco és mort o que a la mar hi ha tones d'aigua salada. I després diran que s'han equivocat.

En Calaix i Desastre

M'HAN DIT QUE DIUEN

Si fa uns mesos comentàvem que l'Ajuntament actual semblava ben decidit a acabar d'una vegada el tema de les Normes Subsidiàries, avui, pels comentaris que hem sentit, sembla com si haguessin "perdut l'enravenada", com si pensassin que l'actuació dels polítics anteriors, de deixar passar el temps sense fer res, també els anàs bé a ells, als actuals.

Si no és així, ja me direu què han fet des de dia vint-i-vuit de setembre fins al darrer dia de novembre. Possiblement a les pàgines informatives de l'Ajuntament ho expliquin, però per les notícies que en tenim no han fet res. Perquè asseure's amb l'oposició i parlar-ne durant hores és no fer res, si no hi ha unes conclusions escrites i signades; i si aquestes conclusions no han seguit el seu curs fins "a quien corresponda...", estam igual que a finals de setembre, per no dir pitjor, ja que han passat dos mesos. I és el que deia un, que si els senties a principis d'estiu, l'endemà mateix de finalitzar la seva exposició pública aprovarien provisionalment les Normes Subsidiàries per enviar-les, com un llamp, cap a Ciutat. Repetim, segurament anam ben equivocats i a les planes de l'Ajuntament tendrem totes les explicacions pertinents; però la gent del carrer, avui, té la sensació que, malgrat els canvis en el Consistori, la línia marcada és la mateixa.

Suposam tots els ciutadans que els nostres polítics locals no són especialistes ni tècnics en urbanisme ni en circulació. Però, també suposam, tenen els seus assessors que els orienten cap a les solucions més adequades. Idò a Algaida o no tenen assessors o no en fan cas. L'única actuació en matèria circulatòria que hem sentit alabar, en general, és l'aparcament només a un costat a una sèrie de carrers; pel demés, en general sentim crítiques, i el més fotut és que no han rectificat en cap dels llocs que, inicialment, digueren que es posaven normes provisionals. I en temes urbanístics, com que l'actuació municipal és nul·la, difícilment es poden equivocar: la gent fa el que troba dins ca-seva, i així anam...

Però vaja, una de les actuacions que més comentaris ha provocat és la ronda de Ponent, on ja de tot d'una es va veure que el primer carrer que obriren anava a parar a un "cul de sac". Però del que més hem sentit parlar aquests dies és de la rotonda que han fet per enllaçar aquestes dues vies: diuen els que l'han vista que un camió no hi podrà voltar, i que el que perilla ferm és la cantonada de ca madò Maria dels ramells, que qualque camió la s'endurà. Ens ho creim perquè ens ho han explicat així: quan tenien la rotonda a mig fer, la tornaren a desfer, i els que ho veren pensaren que la farien més petita per donar més lloc als cotxes; idò no, el que feren va ser estrènyer el vial per la circulació, i eixamplar la rotonda. Visquem i coses veurem...

Com cada principi de novembre, ha passat la festa de Tots Sants, i el nostre cementeri fou visitat per casi tot el poble; els comentaris sobre el seu manteniment eren favorables. El que si sentirem a uns quants que en pocs mesos havien hagut d'anar allà a acompanyar amics seus que havien perdut un parent és que el tanatori que s'hi ha fet no s'utilitza. Comentaven que l'Ajuntament hauria de posar, com a norma, que el dol es despedís a la sala que s'ha fet per això. I després, la feina desagradable d'enterrar el difunt, ja la farien els picapedrers, l'encarregat del cementeri i uns familiars sense tanta gent mirant. Possiblement molts trobaran que s'ha de fer com ara, però ens hem limitat a comentar el que sentirem.

Convendria parlar de coses més agradables, com és el tema de les matances. Fa uns anys molta gent havia deixat de matar porc a ca-seva perquè duia molta feina i perquè no convé menjar tant de porquim (es diu aquesta expressió despectiva, "porquim", tan bo com és). Després, la Comunitat Europea va prohibir la matança casolana, i semblava que això havia de fer desaparèixer del tot les nostres matances. Creureu que d'un parell anys cap aquí, com més va, més gent torna a matar porc? O al manco aquesta és la impressió que en tenim darrerament.

El concert de Santa Cecília que ens oferiren quatre corals i una orquestra de cambra fou tot un èxit; suposam que acoplar tanta gent (eren un centenar de cantaires) representa molts d'assajos, i hores i hores de feina. Bé, ja ho hem dit, fou un èxit. Només dues coses voldríem afegir: l'església era plena, i per això podem dir que fou un èxit musical, i de públic; ara bé, sentirem comentaris sobre la quantitat de gent esterna que hi havia; crec que els algaidins no arribaven a la meitat. I un altre detall a tenir en compte per a altres concerts són les portes de l'església: ¿no seria possible, en començar el concert, tancar el portal dels homes i amb un cartell indicar a la gent que entràs per l'altre portal? (Bé, l'ideal seria que la gent hi arribàs puntual als concerts). Les portes són un problema, tant pel públic com pels cantants o concertistes, ja que fan un renou molt molest, contínuament.

L'altre dia sentirem, per plaça, que l'Ajuntament té pocs doblers, i que els funcionaris no cobren, ja fa un parell de mesos. No tothom s'ho va creure, però un mestre d'obres sí que va afirmar que ells, els que fan feina pel poble, arriben a cobrar, però moltes vegades tard. I la pregunta que va sortir tot d'una va ser si els polítics cobraven puntualment o no.

I com que en tornar-nos a trobar ja haurà passat Nadal, volem aprofitar per desitjar-vos unes bones festes i que entrem amb bon peu en el 1999, un any nou amb molts de nous.

UN SORD

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Antònia Sastre Sastre. Va morir dia 19 de novembre a l'edat de 87 anys.

NAIXEMENTS

Felipe Robles Salas, fill d'Antoni i Catalina.
Va néixer dia 4 de novembre.

Maties Amengual Sastre, fill de Bartomeu i Maria Francisca. Va néixer dia 10 de novembre.

Pere Vanrell Beltran, fill de Jaume i Catalina.
Va néixer dia 11 de novembre.

L'AJUNTAMENT *informa*

Adquisició solar del carrer de la Ribera

L'Ajuntament Plenari, a la sessió ordinària celebrada el passat 3 de novembre, va acordar per unanimitat l'adquisició del solar veïnat de ses Escoles, situat al carrer de la Ribera. El preu acordat per a la compra del solar és de 5 500 000 PTA. Aquests terrenys seran destinats a l'ampliació de l'escoleta infantil i d'aquesta manera poder donar servei de guarderia i escoleta des dels zero anys.

Moció del PSM-Nacionalistes de Mallorca

A la mateixa sessió, el regidor, sr. Miquel Ballester Salas, va presentar en nom del seu grup PSM-Nacionalistes de Mallorca una moció per fomentar l'ús de la bicicleta al municipi d'Algaida. Aquesta moció va ser aprovada per unanimitat i els objectius que es preveuen són una sèrie d'actuacions - tals com estacionaments reservats per a la bicicleta, campanya de promoció de la bicicleta- amb la finalitat de fomentar l'ús d'aquest vehicle.

Ajuda als damnificats de Centreamèrica

Dins la mateixa sessió, l'Ajuntament Plenari va aprovar per unanimitat un ajut de 150 000 pessetes per les víctimes i damnificats dels països de Centreamèrica i es veren afectats per l'huracà Mitch.

Cobrança dels Impostos de Béns Immobles

Degut a problemes de caràcter tècnic, per mor del canvi del sistema informàtic de l'Ajuntament, s'han produït una sèria d'errades en alguns rebuts de la contribució. És per la qual cosa que si teniu qualsevol dubte o problema passau per les oficines de la Casa de la Vila i s'intentarà resoldre, o bé si el teniu domiciliat pel banc, passau per l'entitat bancària de la que sou clients.

S'ha prorrogat un mes el període de cobrament voluntari, amb un termini del dia 31 de desembre de 1998. Vos demanam disculpes per les molèsties i problemes que us hagin pogut ocasionar.

Pla Territorial Pla de Mallorca

El Govern Balear va informar que ha suspès l'aprovació inicial del Pla Territorial del Pla de Mallorca. Això implica que es retira la suspensió de llicències

d'obres a les zones afectades pel Pla Territorial. La tramitació i aprovació d'aquest Pla, sempre tal com informa el Govern Balear que a efectes de la aprovació de les Directrius d'Ordenació del Territori.

Homenatge a madò Margalida Puigserver

El passat mes de novembre l'Ajuntament d'Algaida va fer un homenatge a na Margalida Puigserver Llull, que el passat mes de setembre es va jubilar. Madò Margalida va fer feina com a netejadora de les dependències municipals durant mes de vint anys. A aquest homenatge i foren present els membres del Consistori i els treballadors de l'Ajuntament.

Teatre de Titelles a Algaida

El proper dissabte dia 12 de desembre, a les 18'30 hores, a l'Auditori del Casal Pere Capellà d'Algaida, tindrà lloc la representació de La llàmpria Meravellosa a càrrec de LUBRIC, teatre de titelles. Aquesta representació, organitzada per l'Ajuntament d'Algaida, s'emarka dins el Circuit Teatral que patrocina el Consell de Mallorca i Caixa de Balears *Sa Nostra+. El preu de l'entrada és de 500 pessetes i podeu adquirir-les de forma anticipada a les Oficines Municipals de la Casa de la Vila o a la Biblioteca Municipal-Punt d'Informació Juvenil. L'aforament és limitat. És un espectacle per a tots els públics.

Divendres Algaïdins a Pina

El passat divendres, dia 20 de novembre, s'inicià el cicle de conferències i taules rodones Divendres Algaïdins amb una xerrada de Bernat Aguiló, tècnic de la Comissió de Foment i Ocupació del CIM sobre els Catàleg de Camins del municipi d'Algaida. La propera cita serà el proper divendres dia 12. Pere Fullana Puigserver ens parlarà sobre Gabriel Maria Ribas de Pina, fundador de les Franciscanes de Pina. L'acte tindrà lloc a Pina, al casal de Can Lluís, el proper divendres dia 12 de desembre, a les 21' 30 hores. Hi estau tots convidats.

L'Ajuntament d'Algaida vos desitja unes bones festes de Nadal i un bon any 1999

NOTICIARI de l'OBRA CULTURAL d'ALGAIDA

Els nostres amics de l'Agrupació Cultural de Porreres han organitzat un original concurs narratiu. Gustosament vos en donam notícia i vos animam a participar-hi:

PREMI DE NARRATIVA ERÒTICA LLUM D'OLI 69

BASES:

1. Amb motiu de la publicació del número 69 de la revista Llum d'oli, l'Agrupació Cultural de Porreres convoca un premi de narrativa eròtica.

2. Podran optar al premi de narrativa obres de temes eròtics, originals i inèdits, escrits en llengua catalana, amb una extensió mínima de 5 folis i màxima de 10, en fulls DIN A4 mecanografiats a dos espais per una sola cara. S'hi admetrà qualsevol gènere narratiu: novel·la, narracions, biografia, etc.

3. El jurat serà compost per Jeroni Salom, Miquel Cardell, Sebastià Vidal, Margarida Barceló, Antoni Gornals i Joana Mora, com a presidenta de l'Agrupació Cultural.

4. El treball guanyador i els finalistes es publicaran a la revista Llum d'oli. Així mateix, si el jurat ho creu oportú, Di7 Edicions tindrà els drets preferencials per poder publicar un llibre amb aquests treballs o amb les obres no guardonades.

5. L'import del premi és de 50.000 pessetes.

6. El jurat seguirà el procediment de votacions successives fins a obtenir una majoria de vots a favor d'una determinada obra, que serà la guanyadora. Amb tot, si el jurat creu que cap de les obres presentades no assoleix la qualitat mínima, el premi es podrà designar desert, encara que també es podrà compartir.

7. El termini de presentacions d'originals s'obrirà el dia 20 d'octubre i es tancarà el 9 de desembre de 1998. Les obres s'hauran de trametre a l'Agrupació Cultural, al carrer Almoina, 67, 1r pis de Porreres.

8. El premi s'atorgarà el dia 28 de desembre de 1998 en el transcurs del sopar eròtic que organitzarà l'entitat i en el qual el filòleg Cosme Aguiló farà una conferència sobre erotisme i toponímia.

9. A la coberta dels originals mecanografiats i perfectament llegibles, hi haurà de constar, a més del títol corresponent, el nom de l'autor, l'adreça i el telèfon. Les obres també podran presentar-se sota pseudònim.

10. La presentació dels originals pressuposa l'acceptació íntegra d'aquestes bases i dels drets i les obligacions que se'n deriven. Les qüestions no previstes en aquestes bases, les resoldrà el jurat segons el seu lliure criteri.

Aquesta és l'escultura que ens ha regalat la nostra sòcia i amiga Elisenda

ACTIVITATS DEL MES DE DESEMBRE

Dia 24, després de Maitines, al nostre local celebrarem la tradicional xocolatada.

SABEU **ON** ÉS?

El **campanar** és, segons el diccionari: "la torre o extrem superior d'una església, on estan col·locades les campanes", o també: "construcció elevada o torre on hi ha les campanes, la qual forma part d'una església o bé constitueix un edifici independent" (el de Sineu, per exemple). *Campanar d'espadanya*: "prolongació de la paret d'una església que sobresurt de la teulada, o paret que sobresurt damunt aquesta, amb unes obertures on s'allotgen les campanes" (el de Castellitx n'és un exemple).

Esser com un campanar: eser molt gran d'estatura. *Fer-ne de l'alçada d'un campanar*: fer-ne de grosses, fer grans malifetes.

Refranyer.- "*No és tan alta l'església que no es vegi el campanar*": Es diu parlant de dues coses entre les quals no hi ha quasi gens de diferència.

Topònims.- *Campanar*: Barri del municipi de València, a un km de la riba esquerra del Túria. Era un conjunt d'alqueries sarraïnes i fou municipi independent entre els anys 1836 i 1897. *Campanar des Moros*: Columna central que resta d'un talaiot situat vora la possessió

montuirera d'Es Rafal, prop de la carretera que va de Montuïri a Lloret.

Cançó.-

Es dia que em moriré,
ses campanes tocaran;
tocaran tant com voldran,
que jo no les sentiré.

Pista.- Aquest campanar forma part de l'església d'un llogaret que va iniciar les seves obres l'any 1765 i acabaren el 1769. Va beneir el temple el Dr. Francesc Ferrer de Sant Jordi dia 2 de febrer de 1770 i predicà el Dr. Miquel Sastre d'Estahacar, teòleg que, juntament amb la seva família, fou un dels màxims impulsors d'aquest temple. Afegirem que fou restaurada l'església durant els anys 1935-36 i que actualment se n'està renovant la coberta.

Solució del mes passat.- La parra que vos mostrarem està situada al frontis de les antigues cases de Can Barrera, dins el carreró que uneix el carrer de Sa Tanqueta amb el mutilat molí fariner de vent d'en Barrera.

M. F.

AGRUPACIÓ FOTOGRÀFICA D'ALGAIDA

Fotografia de Joan Capellà

Centre Coordinador de Biblioteques de Mallorca

Biblioteca Municipal d'Algaida

LA BIBLIOTECA S'ENFONSA AMB EL TITÀNIC !

De les novetats que recentment hem incorporat a la Biblioteca Municipal hem de destacar la banda sonora i la pel·lícula de vídeo del film de James Cameron protagonitzat per Kate Winslet i Leonardo Di Caprio. Ens referim, evidentment, a *TITANIC*, la superproducció que ha batut rècords de taquilla. Ja ho sabeu, teniu el Titànic a la vostra disposició a la Biblioteca.

NOVETATS

A continuació us seleccionam algunes de les novetats incorporades a la biblioteca recentment:

Llibres

- BIDWELL, C.T. *Les illes Balears*.
 D.D.A.A. Trébol. *Diccionario enciclopédico*.
 D.D.A.A. *Diccionari d'Història Universal*.
 FIOI, Bartomeu. *Catàleg de Matèries*.
 FRONTERA, L. *Viatge de Palma a París l'any 1878*.
 IBÁÑEZ, F. *Olimpiadas del Humor (Mortadelo y Filemón)*.
 MAS, Joan. *Història de la ciutat de Palma*.
 NELLI, R. *Diccionari del catarisme*.
 POSADAS, C. *Pequeñas infamias*.
 RAYÓ, M. *Cabrera*.
 ROSSELLÓ, P. *La literatura a Mallorca durant el franquisme*.
 SALLINGER, J.D. *El vigilante en el camp de ségol*.
 SHEPERD, R. *Cómo hacer encuadernación artesanal*.
 VERNE, J. *Escala en Mallorca*.

Així mateix recentment hem adquirit la col·lecció Clàssics Ilustrados d'Ediciones B i una col·lecció de 25 atles científics.

Discs Compactes

- BANYO, Pep. *Pep Banyo & The Blues Devils*.
 BLAUETS DE LLUC. *Laudate puer dominum...*
 BONET, M.d.M. *El cor del temps*.
 CLAPTON, E. *Pilgrim*.
 CUCORBA. *Cucorba té tres pallassos*.

- HERBES DOLCES. *Es darrer que tanqui*.
 MAJORAL, Biel. *Vou veri vou per a no dormir*.
 MERTENS, W. *Entre dos mares*.
 NOU ROMANCER. *Blau com el sol*.
 SUREDA, J. *Lluna Plena*.
 TOTS SANTS. *Take the Fligth*.
 UC. *Toc i repicó*.
 XIMBOMBA ATÒMICA. *Cabres de plàstic*.

Vídeos

- FORD, J. *La legión invencible*.
 HATHAWAY, H./FORD, J. *La conquista del oeste*.
 HOWARD, R. *Willow*.
 PECKINPAH, S. *Mayor Dundee*.
 WALSH, R. *Murieron con las botas puestas*.
 WAYNE, J. *El Álamo*.
 —. *Rex, un dinosaurio en Nueva York*.

SERVEIS QUE OFEREIX LA BIBLIOTECA

- Consulta dins la sala
 Préstec a domicili de llibres, vídeos i discs compactes
 Connexió a Internet
 Fotocòpies (només de materials de la pròpia biblioteca)

HORARI D'ATENCIÓ AL PÚBLIC

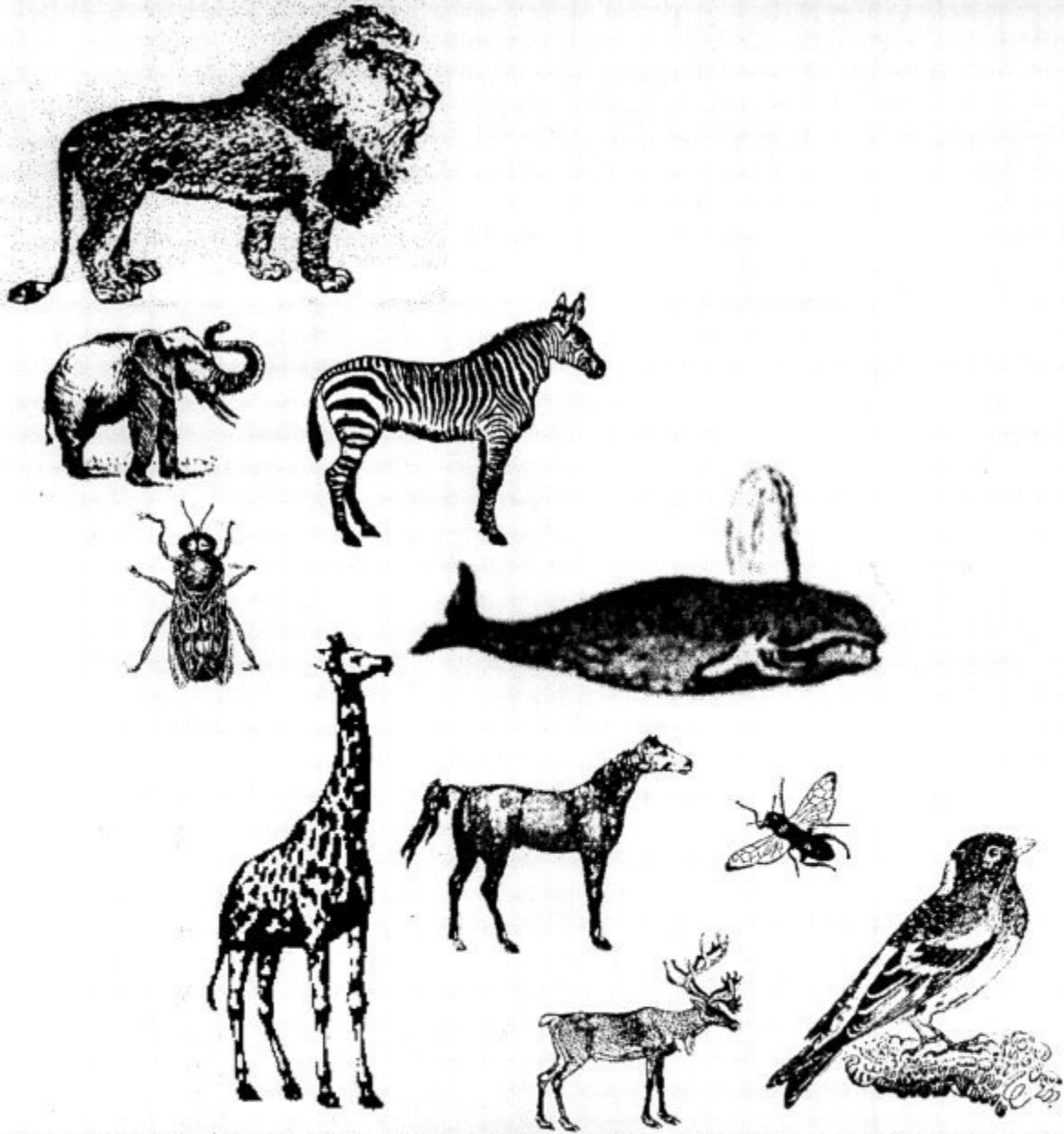
De dimars a divendres, de 16'30 a 20'00 hores
 Dissabtes, de 10'00 a 13'00 hores.
 Dilluns tancat.

Telèfon i Fax: 971 665679

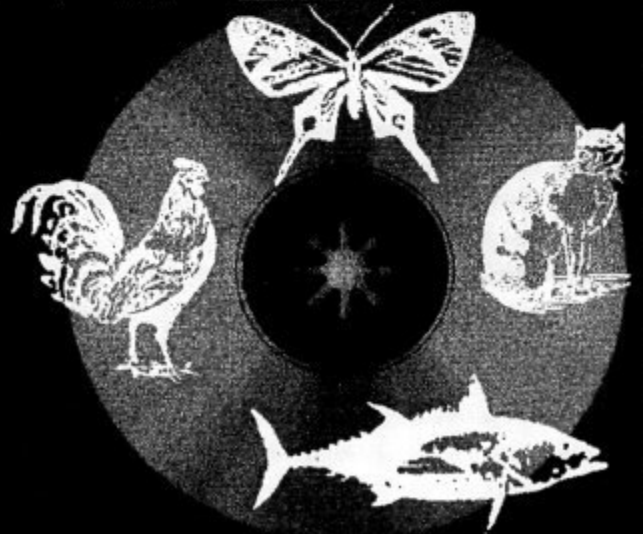
Adreça electrònica:
algaida@ctv.es

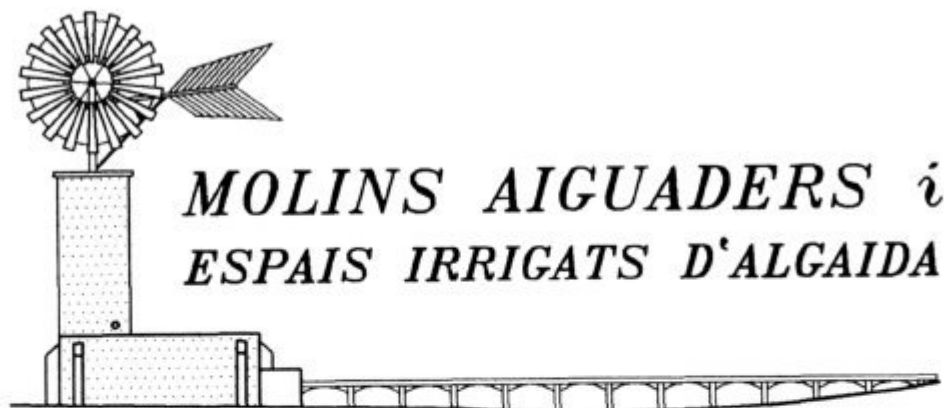
Consell de Mallorca
Comissió de Cultura
i Patrimoni Històric

*Nova
arca
de
Noé*

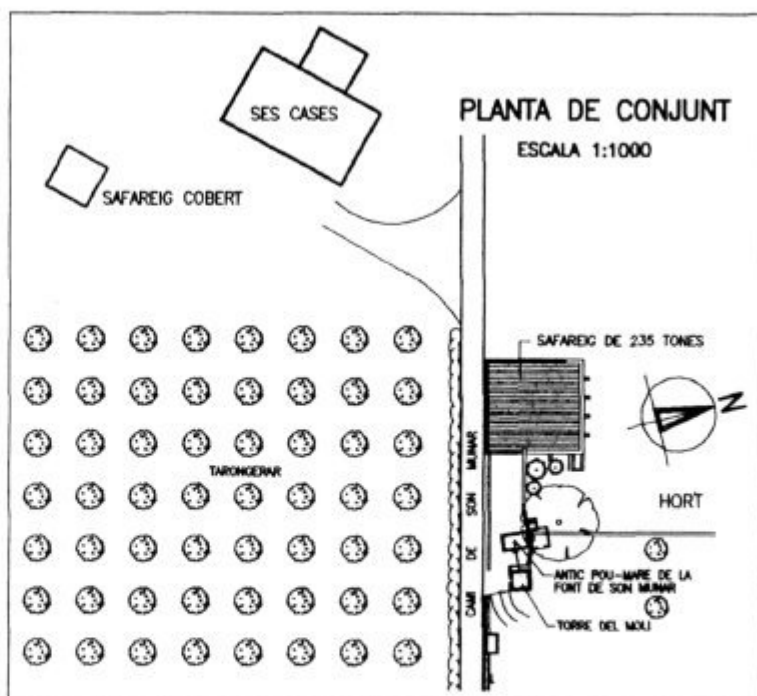
aquest mes: HORT D'EN POTECARI

L'Hort d'en Potecari està situat vora les antigues cases de Son Munar, al Quarter II del nostre terme. L'aprofitament hidràulic d'aquest hort es remonta, segons fonts orals, a l'època musulmana, perquè el pou més antic que hi ha vora el molí (vegeu plànols adjunts) és la surgència d'aigües de la primitiva font de Son Munar i la galeria enterrada que travessa l'actual hort és l'inici de la sèquia, que abans de travessar la carretera de Manacor omplia l'avui desapareguda bassa de Son Munar, de trespol vermell, que emmagatzemava l'aigua per a regar el primitiu hort que estava a l'altre costat de carretera i quedà migpartit quan posaren les vies del tren. Els sobrants d'aquesta bassa continuaven rost a vall fins a desaiguar al torrent de Pina, subaix el Puig Moltó.

La més recent història d'aquest hort es remonta a principis d'aquest segle quan l'amo Arnau Munar va vendre als de Can Marineta aquest hort. Aquesta família cuidaren l'hort fins l'any 1936, quan per problemes econòmics el varen haver de vendre a Pere Ramon

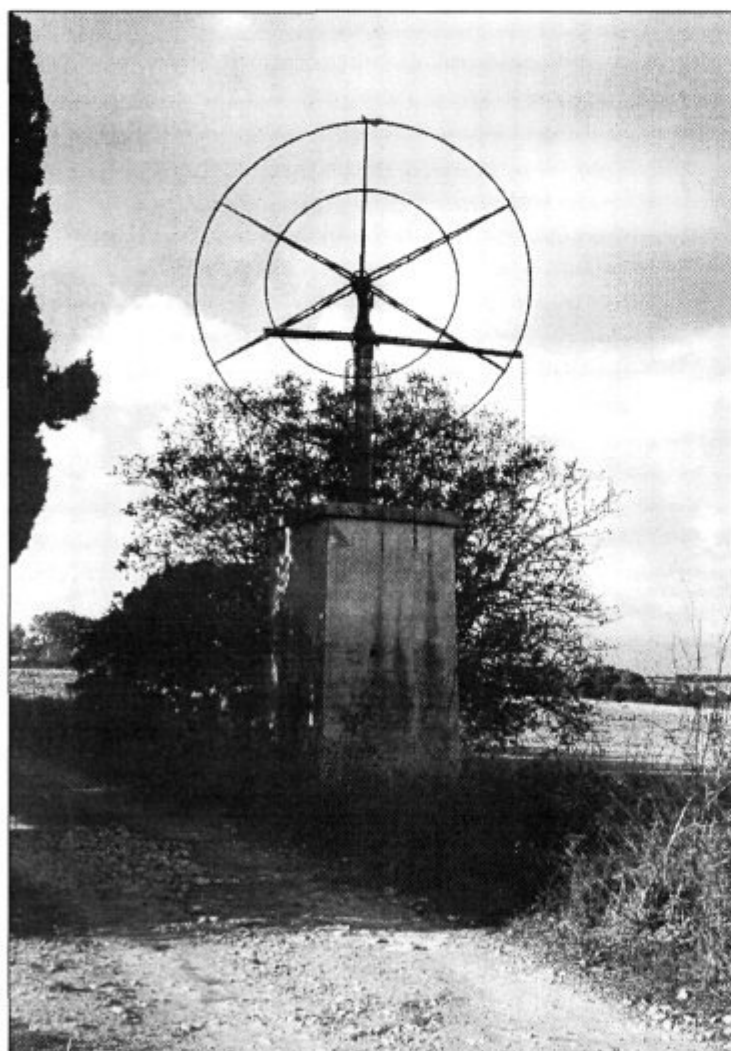
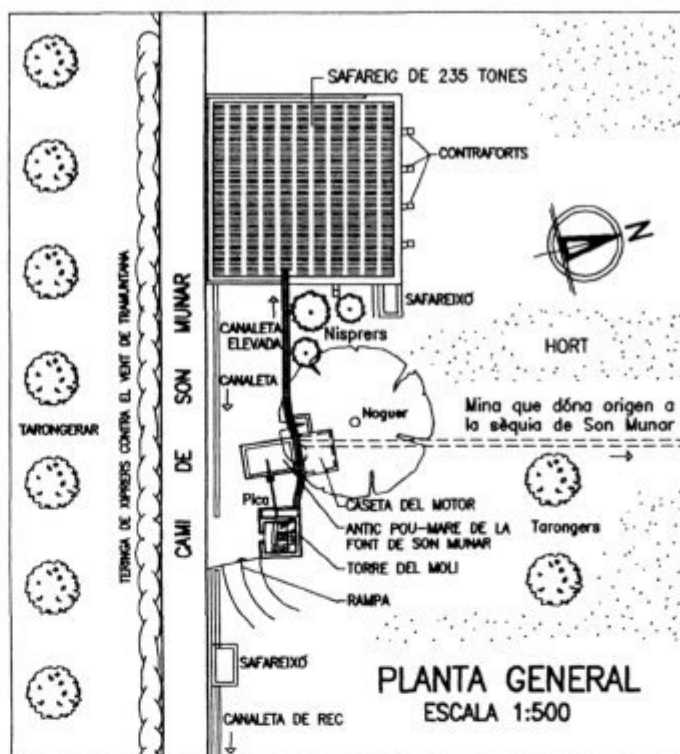
Martorell, apotecari aleshores d'Algaida i pare de l'actual propietari, Bernat Martorell, "Potecari" només de mal nom, que l'heretà a la mort de l'anterior.

l'extensió de l'hort d'en Potecari és de 3 quarterades a la part més baixa, on hi ha el molí, i dues a la part més alta, on hi ha les cases recentment restaurades i un tarongerar sembrat l'any 1954 i protegit per una taringa de xiprers, vora el camí, del vent de

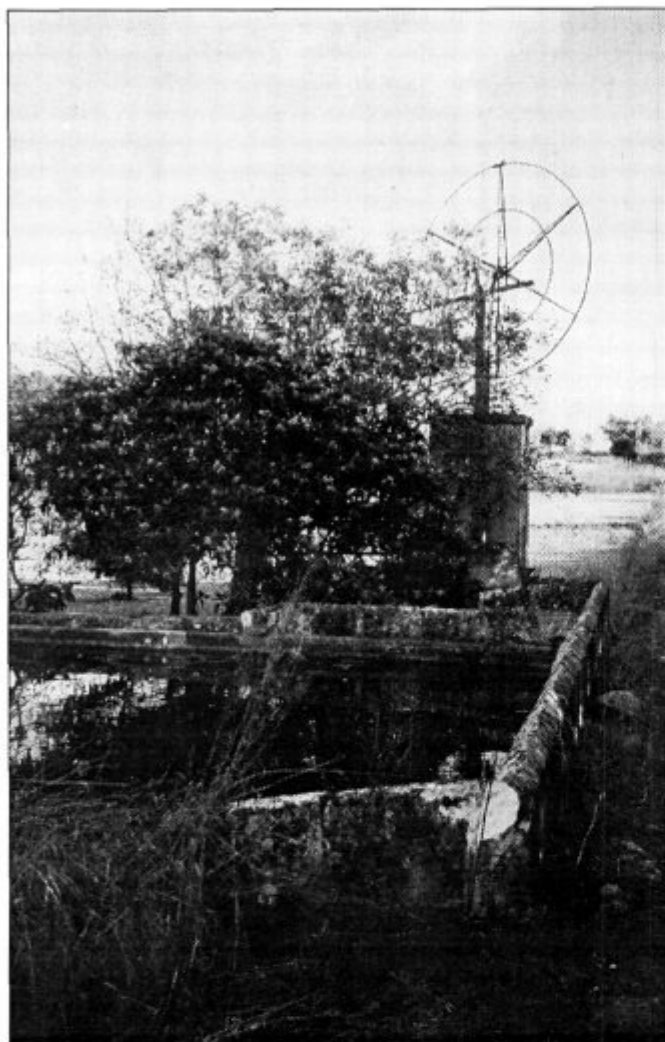
tramuntana, que allà hi sol bufar fort. Prop de les cases i baix del camí, hi ha el safareig més antic, de 232 tones de capacitat, que s'omplia abans amb la canaleta provinent del molí i ara amb el motor. Per desaiugar aquest safareig hi ha dues sortides: una al cantó de llevant, per la comporta d'un petit safareig i l'altra al racó del camí, per una canaleta mig enterrada i paral·lela a aquest, fins al petit safareig de més lluny, del qual surt una conducció de reg.

La torre del molí és de planta rectangular i té

4.5 metres d'alçada a la part del camí, mentre que a la part de l'hort arriba als 6 metres. Al seu interior hi ha una escala de quatre trams de quan el molí era de ramell i quedà condemnada quan posaren el de pales. Ara per pujar a la torre empren una escala de barrots que arranca damunt la pica exterior adossada al molí. Al centre d'aquesta torre hi ha el segon pou que comunica subterràniament amb el primitiu, d'uns 40 palms de fondària. Els anys 60 feren un forat al centre d'aquest pou per obtenir més cabdal d'aigua però no donà resultat.

Per accedir a l'antiga font de Son Munar, s'ha de baixar el nivell de l'hort per una rampa i entrar a la caseta del motor, tancada amb pany i clau. Uns escalons de barrots substituïren l'antic accés d'escalons de pedra, que acaben a un arc de pedra picada, tan antic com la font, que dona accés al pou. Aquest, quan a l'hivern no treuen aigua, puja de nivell i l'aigua surt per gravetat a través de la

mina que, travessant l'hort, surt a cel obert vora la sínia de ca l'amo en Guillem de Son Coll, propietari també de Son Munar.

Un altre safareig situat un poc més amunt que les cases i cobert d'uralita, l'utilitzen per regar el tarongerar amb el sistema de goteig. Aquest safareig s'omple directament des del motor i té una capacitat d'unes 45 tones d'aigua.

Antigament, el primitiu molí de ramell funcionava amb contrapesos i balancí, segons un sistema que instal·laven els germans Dolorosos d'Algaida i que, en lloc d'estirar directament i verticalment, amb uns engranatges la bomba quedava un tros enfora. L'any 1950 canviaren el molí de ramell per un de pales; l'encarregat de fer aquesta operació fou el fuster algaidí Jaume "Serra", que ho havia après a Sant Jordi. La

part metàl·lica, com l'eix i les pales, la feren uns ferrers de Sa Casa Blanca.

Devers l'any 1970 posaren un motor *Rex* que en Bernat va comprar quan estudiava a Barcelona. Més envant el varen haver de canviar per un *Diter* de gasoil, més potent i de 12 cavalls. Quan posaren el segon motor desmuntaren les pales del molí perquè un cop de vent no les fes malbé i les guardaren damunt la sala de les cases.

L'hortolà més antic de qui tenen record és l'amo en Llorenç Fullàna "Gofis", que habità durant molts d'anys a les cases; després hi passà l'amo Esteve de Son Gustí, que també hi va estar una partida d'anys i més tard passà a les cases veïnes de Son Munar. El següent hortolà fou l'amo en Miquel "Fonoll" i darrera aquest, en Bernat "Paret", que va ser el darrer hortolà que habità les cases. Posteriorment i de manera esporàdica hi feu d'hortolà l'amo en Gustí "Pagès".

Dins les terres d'aquest hort hi han collit tota casta d'hortolisses tradicionals, tant per l'hortolà com pels successius propietaris. Els sobrants de temporada els venien als mercats. També hi sembraven 3 o 4 taulons d'alfals (cada tauló és la superfície que es pot regar d'una tongada sense que vessi per damunt la cresta de terra que l'envolta).

Acabarem aquesta narració de "S'Hort d'en Potecari" amb una cançó tradicional que fa referència als molins hortolans. Diu així:

Es molí de s'Hort d'en Ribes
està envelat i no mol,
se mengen es pa totsol,
perquè no tenen olives.

Text, plànols i fotografies:

Miquel Sastre Pujol "Fiolet"

PINA

QUIMERES PINERES

Ens acostam a la fi de l'any, i també de segle; és un temps tan bo com qualsevol altre, però potser més adient per fer un repàs del que hem fet i, a la vegada, també del que pensam fer, és a dir, fer nous plans de futur. Emperò aquest no és el cas nostre; més bé donarem una ullada al passat per repassar les quimeres, les curolles que en el seu dia tengueren uns quants grups de pineros.

Una d'aquestes quimeres fou l'Associació de Veïns de Pina, que en el seu dia va tenir un protagonisme destacat, aportant la seva veu i la seva opinió en els temes municipals referents a Pina davant l'Ajuntament d'Algaida o els regidors de Pina; mitjançant reunions amb molta participació per part del poble, foren un lloc de debat públic on tothom hi podia dir la seva. Organitzant i participant també en les festes populars de poble, fou un òrgan destacat de representació del poble amb el qual la majoria de pineros se sentiren identificats.

Una altra fou la Candidatura Independent de Pina, feta aleshores per participar a les eleccions municipals, amb un ampli ressò dins el poble, que es va fer efectiu amb els vots que la majoria de pineros li donaren, però que per la llei electoral d'Hont només es va traduir en l'obtenció d'un regidor, i a punt d'aconseguir-ne un segon; el fregàrem, però feren falta uns quants vots més. Fou un intent de portar la veu dels pineros, aleshores tan discriminats pel municipi d'Algaida, cosa que es va aconseguir en part; de llavors ençà es té una mica més en compte l'opinió dels pineros representats pels seus regidors. La idea bàsica del programa electoral era representar i ésser la veu de tots els pineros, insatisfets amb l'Ajuntament; hi cabien totes les tendències, d'aquí el nom d'independent; l'objectiu era fer feina per Pina i el seu eslògan electoral feia referència a l'arrel pinera: "Si pinero et sents, vota independents".

Una altra fou la consecució del camp de futbol, arribar a fer que l'Ajuntament compràs els terrenys; emperò després s'hagué de nivellar el terreny, llevar les roques, fer les porteries, es feren aportacions voluntàries de dobbers, també es feren rifes, i la gent va aportar la seva feina; al final, entre tots es va aconseguir un camp de futbol reglamentari, al qual més tard s'hi han afegit els vestuaris i la pista poliesportiva i, ara fa poc, la il.luminació.

Una altra fou el local d'usos socials de Can Lluís: fou una reivindicació dels pineros durant molts d'anys, duit a terme per l'Ajuntament; allà s'hi fa la consulta del metge, és a dir, com a centre sanitari; hi ha hagut també oficina municipal, emprat per la tercera edat, per ballar ball de bot, fer-hi gimnàstica, conferències, exposicions i més activitats, amb un parc infantil adjunt.

Dins un altre caire, podríem citar les obres d'enrajolat i reforma de l'església, que contaren amb aportacions econòmiques i jornals de franc, sobretot per part d'alguns picapedrers, joves en aquells dies i que ara ja no ho són tant.

També dins un altre aspecte, la creació del vedat social de Ses Moles, a fi de preservar la caça dels externs i poder caçar dins un ordre establert per part dels pineros i propietaris, limitant així el nombre de llicències i caçadors, re' poblant i protegint la reproducció de les espècies.

Quimeres, tots n'hem tengudes; algunes s'han duit a bon port i altres han quedat en el que eren quimeres, i esperem que no s'acabin.

I per acabar, només desitjar-vos unes bones festes de Nadal i cap d'any. Molts d'anys.

XESC OLIVER

ELS LECTORS ESCRIUEN

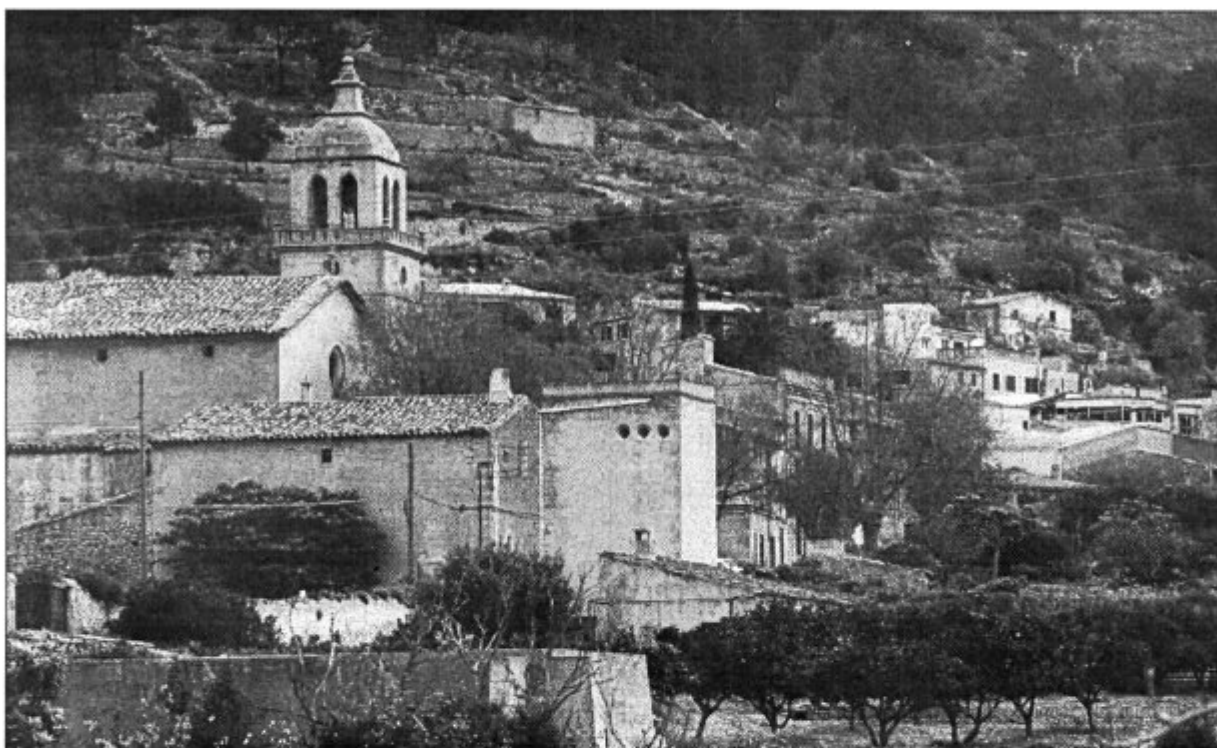
QUÈ SERÀ DE RANDA?

Sr. Director de la revista ES SAIG. Li prec que si ho creu oportú publiqui la següent carta:

Som un assidu lector de la revista que vostè dirigeix i també un fervent enamorat del poblet de Randa, l'únic poble de muntanya enmig de les dues grans planures de l'Illa: el Pla i el Migjorn. Lloc on des de la dominació musulmana hi ha habitat una comunitat més o menys nombrosa gràcies a la benedicció que representaven les aigües de les seves fonts per a l'agricultura de la seva vall.

Quan vaig llegir a la revista del mes de novembre l'article que parlava de "La contaminació de les aigües de Randa", em vaig sentir trist i decebut amb el que havia succeït. Tota la tradicional i milenària riquesa de tots els randinos contaminada pel benefici d'uns pocs...

Davant aquest estat de coses i degut a la meva preocupació per aquest fet, havent parlat amb algaidins i randinos d'aquest atemptat ecològic, voldria fer certes reflexions referents al que fa uns anys es començà a fer amb el poble i que en un futur no molt llunyà canviarà la fisonomia del lloc i farà que la tranquil·litat per la qual els que podien hi vivien, hi estiuejaven, hi passaven el cap de setmana o simplement hi anaven a fer una passejada, desapareixin com ha desaparegut la potabilitat de les aigües en convertir-les en contaminades i pudents.

En primer lloc cal recordar el que diu a la revista el President de l'Associació de Veïns de Randa Sr. Pedro Verdura: "I no és menys cert que ja el 93 hi va haver un abocament a la font de referència per part del local anomenat el Recó de Randa, fets perfectament provats per l'Inspector de la Conselleria". I afegir-hi el que diuen els randinos: "Tots els que tenim el pou a una cota inferior al Recó de Randa, tenim l'aigua contaminada; en canvi el que la hi subministra és l'únic que la té bona, ja que està a una zona més elevada".

Una vegada perdut l'encant i atractiu que proporcionaven les aigües als lloguerencs i visitants, amb la modificació del Pla Urbanístic ve la segona fase de la destrucció de la bellesa arquitectònica de la Vila.

Després de molts d'anys en què als randinos els era impossible comprar un solar per fer una nova casa pels seus fills que es veien obligats a emigrar, arriba un Senyor: muntà un restaurant, un hostel, l'amplià, comprà uns terrenys rústics on il.legalment hi construí uns aparcaments amb la tolerància del Batle; i ara, de cop i volta, per obra i gràcia de... l'Ajuntament, resulta que els terrenys rústics es convertiran en urbans, i no fins al carrer de les Parres, sinó només uns terrenys molt concrets i que primordialment beneficien un propietari o grup econòmic.

Amb un Pla Urbanístic que no concreta gaire detalladament quin tipus de construccions s'hi podran fer ni quins materials s'han d'emprar és ben segur que la bellesa del poblet de muntanya amb les cases fetes de pedra desapareixerà per a sempre.

També crec que és un motiu de reflexió per a tots aquells que estimam el nostre país, el nostre poble, i que davant aquests fets ens demanam què serà d'ells si els que formen part de l'anomenat "Pacte de Progrés" també toleren il.legalitats i propicien amb les modificacions urbanístiques la degradació del nostre entorn.

Per il.lustrar els fets que expòs, res millor que una foto com aquesta en què es veu, darrere el campanar, a la falda del Puig, a una zona que és Àrea Natural d'Especial Interès (A.N.E.I.), una petita construcció enderrocada on ara hi ha un xalet.

Si el tarannà polític dels governants de l'Ajuntament és aquest, cal demanar-nos: Servirà de res que anàssim a la manifestació del 12-N? Hi eren els actuals administradors de l'Ajuntament? I si així fos, per què?

UN LECTOR

PLUVIÒMETRE

Les dades de pluges d'aquest mes de novembre són incompletes perquè tancam la revista quan el mes encara no ha acabat. Fins dia 27 havien caigut 74'2 litres, una quantitat que no serà la definitiva, perquè dia 28 (quan escrivim aquestes retxes) ha plogut un poc i les prediccions són de més aigua.

Podem parlar d'un mes de novembre normal, amb pluges significatives. De totes maneres, hem començat un any agrícola amb dèficit d'aigua el setembre i l'octubre i això serà mal de recuperar.

FOTO ANTIGA

Aquesta fotografia es va fer l'any 30. Hi podeu veure na Catalina de Can Serra (monja), na Maria de Son Capellà, na Magdalena Boia (de Can Massoles) i na Sebastiana de Can Serra (ja morta).
(Foto cedida per n'Antònia "Serra")

Pàgina de l'Església

PARRÒQUIA SOLIDÀRIA D'ALGAIDA

Nadal ens convida a fer una Mallorca més solidària, menys agressiva i enfrontada en la competitivitat, més fraterna, més humana per tal com Déu s'ha "humanitzat" per Nadal, s'ha fet solidari del destí de l'home. **Pere J. Llabrés**

TRIBUNA

Jesús ve

Allò que era impensable, imprevisible, es fa present, és la inrrupció d'una realitat nova: Déu es fa home. Es fa present assumint la densitat del que és real, històric, per l'encarnació de Jesús. Déu vol arribar a l'home a través d'un altre home. Jesús per encarnar-se avui en la història, necessita aquells que troben interessant ser cristians. Quines són les condicions per a aquesta encarnació, perquè sigui significativa ara i aquí? Els cristians hem d'agafar tota la densitat de la realitat cultural i social del moment que ens ha tocat viure i des d'aquí girar-nos cap a l'Evangelí per recrear els estils de viure, la veritat del cor, del ser, i del fer, és a dir, els canvis, les innovacions i les ruptures de Jesús. Advent comporta comprendre la vida com a novetat, com a lloc de la manifestació de Déu, i, per tant, com a creixement, com a resposta creativa que les coses poden ser d'una altra manera, fins arribar a la plenitud de l'humà. Jesús ens descobreix que som fills i, per tant, germans.

Damià Roig Salvà

NOTÍCIES

Col·lecta especial. La Parròquia d'Algaida va dedicar la col·lecta del primer diumenge d'Advent, als damnificats de l'huracà Mitch als països de Centreamèrica. El pròxim mes us informarem de la quantitat recaptada. Recordam que també podeu fer les vostres aportacions solidàries als comptes oberts per les organitzacions humanitàries als bancs i caixes d'Algaida.

Concert per Hondures. El cafè s'Acadèmia i Titoieta Ràdio han organitzat un concert solidari per Hondures. Es farà el pròxim dijous 10 de desembre, a les 10 del vespre, al local de s'Acadèmia de la plaça d'Algaida. Hi actuaran **Di Camera Tres, Biel Majoral i S'Arrual**. L'entrada-donatiu val 1000 pessetes i es pot adquirir de forma anticipada al mateix cafè. També s'ha habilitat una fila 0 per aquelles persones que vulguin contribuir a la proposta solidària sense assistir al concert. La recaptació aconseguida s'enviarà íntegrament a Nativitat Rosselló Servera, voluntària mallorquina que treballa dins el camp de l'educació infantil al petit poble de Francia (Hondures). Des d'aquí us convidam a participar-hi.

AGENDA

Catequesi d'adults. Cada dilluns, durant el període d'Advent, a les 9 del vespre a les dependències de la rectoria d'Algaida hi haurà una sessió de formació cristiana oberta a tothom.

Celebració de la penitència. Com és habitual, abans de Nadal es farà una celebració de la penitència a la Parròquia d'Algaida. Serà el dimecres, 16 de desembre, a les 8 del vespre, a l'església parroquial.

Celebració de la nit de Nadal. El dijous, 24 de desembre, a les 11 de la nit, es farà la celebració de les Matines a la Parròquia d'Algaida. Titoieta Ràdio farà la retransmissió en directe, a través del 108.0 de l'FM, especialment per a les persones que no es poden desplaçar fins a l'església. **Molts d'anys.**

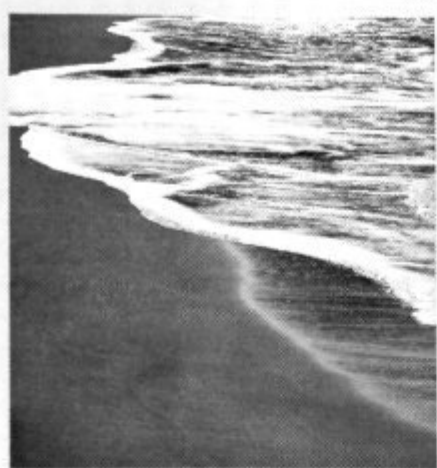
GOVERN BALEAR

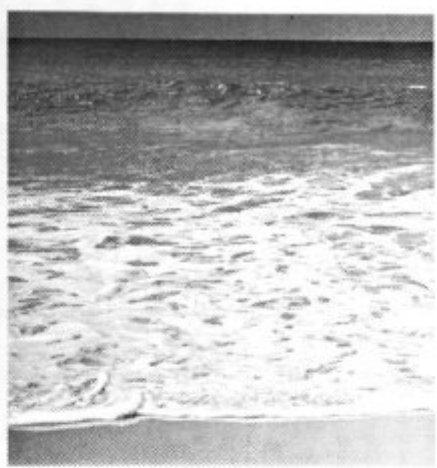
TENIM MALLORCA.

TENIM MENORCA.

TENIM EIVISSA.

TENIM FORMENTERA.

HO TENIM TOT PER ACONSEGUIR-HO TOT.

Tens la sort d'haver nascut a un lloc privilegiat. Tens el paradís. Tens el Mediterrani... I, sobretot, tens els mallorquins, els menorquins, els eivissencs, i els formenterencs. A Ses Illes, ho tens tot per aconseguir-ho tot.

**SES ILLES: HO TENIM TOT
PER ACONSEGUIR-HO TOT.**

Titoieta Ràdio

Centre Cultural d'Algaida

Programació especial

24 de desembre, nit de Nadal

20'00 H. **Nadal a Titoieta Ràdio.**

22'45 H. **Missatge de Nadal del Bisbe,** Teodor Úbeda.

23'00 H. **Retransmissió de les matines,** en directe, des de l'església d'Algaida, per gentilesa de SA NOSTRA, caixa de Balears.

Concurs de betlems

Organitzat conjuntament per l'AMPA del Col·legi Públic Pare Pou i Titoieta Ràdio amb el patrocini de SA NOSTRA

1. És obert a tothom, per participar-hi cal apuntarse abans del 23 de desembre a la Biblioteca Municipal, al Col·legi Públic Pare Pou o a l'oficina de SA NOSTRA d'Algaida.
2. Hi haurà quatre premis: 1r, 2n, 3r i un premi especial al betlem més original.
3. Es valorarà la no utilització de plantes silvestres per així contribuir a la conservació del medi natural.
4. El jurat passarà a veure els betlems a partir de les 16 hores del 26 de desembre.

Concert per Hondures

DIJOUS
10 de desembre
A LES 22 HORES
a s'acadèmia
D'ALGAIDA

Di Camera Tres Biel Majoral s'Arrual

LA RECAPTACIÓ DEL CONCERT S'ENVIARÀ ÍNTEGRAMENT A NATIVITAT ROSSELLÓ
SERVERA, VOLUNTÀRIA MALLORQUINA AL PETIT POBLE DE FRANCIA (HONDURES)

ENTRADES I FILA 0
1.000 ptes
AL CAFE-CONCERT
aforament limitat

HO ORGANITZEN

s'acadèmia
CAFE CONCERT

SA PLAÇA, 11 - ALGAIDA - TEL. 971 66 54 55

INFORMÀTICA I TECNOLOGIA

INFOVIA HA MORT, VISCA INFOVIA PLUS

La connexió a Internet mitjançant Infovia ha sofert un canvi per part de Telefònica. El canvi s'ha duit a terme amb la migració cap a Infovia Plus.

Aquest passat primer de desembre, ha estat el dia triat per iniciar el funcionament de la nova plataforma de connexió, la que Telefònica anomena Infovia Plus. Segons la informació de la plana web oficial de l'empresa (<http://www.telefonica.es/infoviaplus>). Hi haurà un període de temps que Infovia i Infovia Plus es trobaran actives, que serà del dia 1 de desembre, que funcionaran les dues plataformes, fins al 17 de gener, data a la que únicament funcionarà la nova Infovia Plus.

Aquest canvi ha vingut propiciat per diverses qüestions que han fet decidir a Telefònica ha fer el canvi. Una d'elles, va ser que el nom de Infovia ja estava registrat per una empresa dels Estats Units, i un ordre judicial obligava a Telefònica a no poder utilitzar aquest nom comercial. Una altra, i potser la més important (que és la oficial), és la millora del sistema de connexió. S'ha passat de utilitzar els obsolets sistemes cap a fer servir les nova Xarxa IP de Telefònica (*RedIP*). Segons els tècnics aquest nou sistema que utilitza només les dades de forma digital, i no com ara que encara moltes van de forma analògica, és molt més ràpida, més fiable, més segura, ...; però els que ja hem fet proves, hem quedat un poc decebut, però temps al temps, i a veure si és vera el que diuen.

Per la part de connexió, Telefònica ha posat a disposició dels usuaris finals un telèfon

per resoldre dubtes i donar informació, aquest és el 900 505 055.

A partir d'ara en lloc de que el nostre ordinador marqui el 055 (Infovia), haurà de marcar un altra telèfon, que ens servirà per connectar amb Infovia Plus amb tarifa metropolitana. A moltes ciutats importants han posat un node (un telèfon d'aquests), però els que no entrin dins la zona de cridada metropolitana amb aquests nodes tindran un telèfon únic, a l'estil del 055, que servia per tothom estiguessin o estiguessin.

A continuació hi ha els nodes que tenim més aprop.

Eivissa	971.309.000
Maó	971.216.000
Manacor	971.848.000
Palma	971.210.05

També a Internet han posat una aplicació que permet trobar el node millor per cada usuari (a final de la plana hi ha les adreces corresponents). En el cas de posar-hi un telèfon d'Algaida el resultat que ens dona és el següent:

LOCALITAT	TELEFON
Maó	971.216.000
Palma	971.210.050

NOTA: En primer lloc surt Maó. Això al pareixer és degut a que Telefònica preveu que el node de Palma es trobarà molt carregat, i ofereixen amb tarifa metropolitana el node de Maó com a principal.

ADRECES RELACIONADES

Telefónica SA

<http://www.telefonica.es/infoviaplus>

Telefónica Transmisión de datos

<http://www.ttd.es/nuevosip/numeros.htm>

http://www.ttd.es/nuevosip/tnap_formulario.htm

Guillem Vanrell
gvanrell@lander.es
gvanrell@hotmail.com

(UNA XERRADETA... acabament)

-Algú es preguntarà si hi són tots els camins...

- És un Catàleg obert i pens que tots ho han de ser, per poder incorporar totes les futures troballes de les quals ara no tenim informació. Et posaré l'exemple d'Estellencs, on han assumit tots els camins inventariats per nosaltres; però ja d'entrada n'hi han afegit alguns més que ells han considerat que són públics, malgrat la falta de documentació.

- L'Ajuntament, quin ús en pot fer del vostre treball?

- El sentit del Catàleg no és un recull històric, o un recull de la xarxa viària, ni una obra d'investigació. L'Ajuntament l'ha d'aprofitar i tenir prou clar quins són els camins públics, quins tenen un patrimoni constructiu i s'hauran de protegir, o quins són rutes excursionistes pels quals sovint passa gent que pugui tenir problemes de pas. Després, dins la sèrie de camins dels quals no hem pogut trobar documentació per poder afirmar que siguin públics, se n'hauria d'obrir l'expedient d'investigació, cosa que correspon fer a l'Ajuntament. Llavors ja poden començar a revisar escriptures, partions de finques, parlar amb gent major, investigar quin ús ha tengut. És un treball que han de fer amb molt de rigor.

- Quin temps heu tardat a fer el Catàleg?

- Vàrem fer una interrupció d'un parell de mesos, però com que el terme és bastant gran ens va dur prop de 3 mesos de feina, si comptam el buidat d'arxiu, que és una tasca preliminar al treball de camp. El cas d'Algaida ens ha fet replantejar el sistema de feina, quan des d'un principi creïem que bastava una sola persona per recórrer *in situ* cada terme; però a partir d'ara per als termes més grans repartirem la feina entre dos.

- Quants informadors locals utilitzàreu?

- Bé, com ja he dit abans, nosaltres som rigorosos i en cap cas hem fet servir informacions orals per catalogar camins. Sempre acudim a fonts documentals. Allà on ens han ajudat els informadors és per trobar traçats d'antics camins. Crec que la informació

oral només s'hauria de fer servir en el cas d'un expedient d'investigació per un camí concret. De fet, dins el Catàleg hi ha molta informació que no ha sortit perquè era de fonts orals que no hem pogut fer servir.

- Quins camins creus que són els més interessants?

- Els que estan situats al voltant de Castellitx, o que antigament hi menaven, per a mi tenen un interès especial. D'aquests darrers, en vaig trobar indicis a Son Sastre, que és el que venia de Porreres i està mínimament documentat; també a Pola, a Sa Mata d'es Marquès, així com també del que des de la part de Pina menava a Castellitx del qual em va informar en Bernat Servera. Crec que és un treball pendent idoni per a qualsevol jove investigador algaidí.

Ha estat aquesta una llarga conversa amb en Vicenç un horabaixa plujós i fred; ell es va molestar venint carregat de carpetes i mapes a ca l'entrevistador, perquè el temps real per a fer la xerradeta s'acabava. Moltes gràcies per la seva amabilitat i que el treball que estan fent sigui profitós.

Miquel Fiolet.

Us oferim un exemple de camí catalogat d'aquest treball.

Camí de Son Reus.

Fulls mapa 699-3-4 i 699-3-5.

Inici: carretera PM-313 (de Pina).

Final: camí de Santa Rita.

Documentació localitzada: sí.

Tipus: camí veïnal.

Interès constructiu: no.

Interès excursionista: no.

Tipologia: carro, amplada 2.5 a 4.5 mts.

Tipus de ferm: terra i pedres.

Topònims propers al camí: Camí de Son Reus, Son Reus, Caseta de Santa Rita.

Seguiment: sense dificultats. *Fites:* no.

Pintades: no. *Cartells indicadors:* no.

Limitació lateral: parets amdots costats, trams esbaldregats i d'altres amb esquena d'ase. A la darrera meitat obert a banda i banda del camí.

Construccions properes d'interès: Cases velles de Son Reus. Pou de Son Reus.

UNA XERRADETA AMB...

EN VICENÇ FORTEZA PONS

Molts sabreu que el Consell Insular va fer entrega al nostre Ajuntament del Catàleg de camins del nostre terme municipal. Fa devers un mes la notícia sortí pels diaris i l'altre divendres fou presentat al Casal Pere Capellà. El treball va ser realitzat per Fodesma i coordinat per Antoni Reinés (biòleg), Francesca Rotger (historiadora), Biel Ordines (geògraf) i el nostre interlocutor (biòleg). Triarem en Vicenç perquè és el que més ha fet treball de camp per Algaida, el que més ha "potejat" els nostres camins, garrigues i, de vegades, conradissos; perquè també ha investigat possibles traçats d'antics camins que avui han desaparegut. Amb ell parlarem el que segueix:

- Quants camins entren al Catàleg?

- Hi ha un llistat de 81 camins que, d'acord amb la documentació que hem trobat, podem assegurar que són públics. Hem intentat ésser rigorosos per no crear confusions; és a dir, que els camins que hi surten, n'estam ben segurs que són de lliure pas per a tothom. Després hi ha una sèrie de camins, exactament 6, d'una possible titularitat pública; però la documentació trobada no permet aclarir-ho del tot i estan subjectes a una investigació. Altres 19 estan catalogats pel seu interès constructiu. En total hi ha 103 camins catalogats.

- Quina documentació heu fet servir?

- Tota la que hem trobat a diferents arxius, com el del Consell Insular, l'històric i l'actual dels ajuntaments, on normalment hi trobes que s'han fet obres al camí tal o que hi han actuat els caminers. També trobam documentació dins el "Plan Nacional de 1973", quan tots els ajuntaments enviaren a Madrid una vasta informació on reconeixien els camins públics, municipals, etc. I després alguns ajuntaments tenen un Inventari de Béns, on hi tenen recollits camins. De fet, a les

conclusions del Catàleg es proposa que tots aquests camins que hi figuren, s'haurien d'incloure a l'Inventari de Béns i, per tant passarien a ser municipals. Algaida té Inventari de Béns i ja hi té una sèrie de més de 20 camins. També a partir d'ara ens estam replantejant incloure-hi, als Catàlegs, els camins que repetidament apareixen als mapes de cadastres. El que teniu a Algaida penjat al Casal del Carrer dels Cavallers és molt interessant; així com també els que va fer en Pep Balaguer damunt cartró, que són una meravella.

(Segueix a la pàgina anterior)

ES SAIG

ÍNDIX DEL IX TOM 97-98

Amb el número 216 hem completat el novè tom que compren els anys 1997-98, ja que com recordareu enquadernam la revista cada dos anys. Amb aquest índex volem facilitar la localització d'una determinada notícia, foto, col·laboració, etc. Ho trobareu classificat alfabèticament per seccions i a cada entrada indicam el número de revista i la pàgina corresponents.

AGRUPACIÓ	FOTOGRÀFICA	bones maneres, Les	200-201, 3
D'ALGAIDA		bon sant a qui encomanar-se, Un	209, 3
Marià Ramon	193, 15	CAIB, what is CAIB?	210, 3
Jaume Llinàs	194, 12	Com gallina dins corral...	215, 3
Jaume Llinàs	195, 11	Crònica carnalera	195, 3
Joan Jaume Alomar	196, 15	Departament de queixes	213, 3
Marià Ramon	197, 15	dubte que grata com un corc, Un	202, 3
Jaume Llinàs	198, 10	Època d'exàmens	208, 3
Marià Ramon	200-201, 38	França 98	211-212, 3
Jaume Llinàs	202, 17	llamp forcat de sempre, El	203, 3
Gabriel Munar	203, 16	Malalt de túnels	216, 3
Gabriel Munar	204, 20	Model de certificat	197, 3
Gabriel Munar	205, 23	Qüestió de nassos	199, 3
Jerònia Pou	206, 21	recerca de la guitarra perduda, A la	214, 3
Jaume Vanrell	207, 15	Rissani	196, 3
Jaume Vanrell	208, 17	Tarja de presentació	207, 3
Marià Ramon	209, 17	That's America!	193, 4
Jaume Salleras	210, 17	Transformació	205, 3
Gabriel Munar	211-212, 17	veritat sempre serveix..., La	194, 3
Jaume Llinàs	213, 19	Vocabulari bàsic	204, 3
Jaume Llinàs	214, 17		
Agrupació fotogràfica d'Algaida	215, 15	COL.LABORADORS	
Joan Capellà	216, 9	<i>Alumnes de Ses Escoles</i>	
		Viatge a Catalunya (foto)	210, 26
		<i>Antich Oliver, Francesc</i>	
BIBLIOTECA MUNICIPAL		Parlament a la sessió plenària de dia 29 de novembre	204, 8
194, 26; 198, 25; 199, 29; 200-201, 47; 202, 20; 203, 27; 206, 10; 210, 21; 216, 10		<i>Bernat, en</i>	
C.A.		Quan bufa la tramuntana	196, 13
193, 20; 195, 18; 196, 18; 197, 24; 199, 20; 200-201, 42; 203, 21; 204, 37		<i>Cati de Sa Pleta</i>	
CALAIX DE SASTRE		Ens ha deixat en Tolo Mulet (foto)	194, 13
<i>En Calaix Desastre</i>		<i>Elisenda</i>	
any Pla, L'	198, 3	Opinió	210, 8
Autòpsia o autopista	206, 3	Siurells dansaires	213, 15
		<i>Fullana, Pere</i>	
		Enriquits per un diari	198, 9

Jaume i Oliver, Jaume

ES SAIG nº 200: disset anys de premsa
escrita a Algaida 200-201, 6
Paraules en assumir el càrrec de batle
204, 9

lector, Un

Què serà de Randa? 216, 16

Manila Amengual, Josep

A la memòria de Don Alfonso i Donya
Amparo (foto) 205, 35
Records sense enyorança (Pregó de Sant
Honorat 1997) 194, 18

Martorell Trobat, Joan

Lectura pedagògica de Sant Honorat (pregó
1998) 206, 22

Matas Palou, Jaume

Missatge de Nadal 1996 193, 8

Monserrat Sastre, Joan

L'epidèmia de grip de l'any 1918 a Algaida
198, 14

Morey Carbonell, Baltasar

Algunes vivències meves (parlament a
Castellitx) 209, 13

Mulet Coll, Miquel

Missioner: artesà de concòrdia i pau
197, 14

Mulet, Pere

Francesc Iraola 215, 14

Llibre d'inquisicions de la Cúria Reial de la
Parròquia de Castellitx 206, 9

Riutort, Antoni

Pensaments sobre l'Advent 204, 17

Salas, Pere i Biel Sastre

"Representació de la mort" a càrrec de
Teatre M... 202, 18

Sastre, Biel

Sopar-concurs de Titoieta Ràdio: les receptes
guanyadores 211-212, 14

Id. (II) 214, 21

Id. (III) 215, 21

Vallcaneras, Francesc

La dansa ritual dels cossiers de Mallorca
sota la tramoia 195, 12

Vatbadoc

L'abric 195, 15

Vatvell

Contes suats 214, 9

COMUNICATS

Agrupació Socialista d'Algaida 205, 24;
206, 16

Ajuntament d'Algaida 206, 8

AMPA del col·legi públic Pare Pou 215, 28

Banda de Música d'Algaida 203, 31

Batle d'Algaida, Francesc Antich 199, 6

Batle d'Algaida, Jaume Jaume 205, 12
213, 9

Club Esportiu Algaida 205, 20

Cossiers d'Algaida 209, 12
211-212, 5

Escola de Ball "Es Cellar" 205, 40

Esplai Burot d'Algaida 199, 26

Independents-Unió Mallorquina 204, 22;
205, 26; 206, 13; 207, 10; 208, 18; 209, 20;
210, 18; 211-212, 18; 215, 22.

PSM 204, 18; 214, 23

DE LLOCS I DE SILENCIS*Miquel Oliver Bauçà, Torres*

Un joc de "rompes" a la creu de Can Vicó
193, 5

EDITORIAL

activitat cultural a Algaida, L' 198, 2

antenes del puig de Cura, Les 202, 2

Aquest país no sap ploure 197, 2

Arxiu Parroquial, L' 214, 2

arribada de l'estiu, L' 199, 2

Començam un nou curs 213, 2

Divuitè aniversari 216, 2

ES SAIG a Internet 215, 2

Festes de Sant Honorat, Les 206, 2

Hem d'esser amables i educats, o no
211-212, 2

I van 17 anys 205, 2

Moltes gràcies a tots 200-201, 2

patrimoni en perill: els nostres aucells, Un
196, 2

Pluja de milions 207, 2

població d'Algaida, La 203, 2

premsa forana: de premsa folclòrica a
premsa ignorada, La (APFM) 193, 3

reflexions, Unes 210, 2

reforma de Sa Plaça, La 194, 2

reforma de Sa Plaça, La (II) 195, 2

retaula de Castellitx, El 209, 2

Set-cents cinquanta anys 208, 2

Siau qui sou 204, 2

Tolerància 193, 2

EL RACÓ DE LA MÚSICA*Pere Mulet*

197, 17; 204, 33

EL RACÓ DELS LLIBRES

El vi a Mallorca

207, 16

ELS LECTORS ESCRIUEN*Al.lots i al.lotes d'Algaida: Als Reis Mags.*

205, 21

Barceló, Maria Coloma

208, 25

Busquets, Isabel: De discriminacions i injustícies

197, 21

Camí del cel

197, 12

Fiolet, Miquel: Sobre les Normes

Subsidiàries

214, 13

Garrido, Marian i altres

196, 10

ignorant, Un: Preguntes amb resposta?

193, 13

Jugadors/res del Club Voleibol Algaida

203, 11

lector, Un: Què serà de Randa?

216, 16

Oliver Linares, Vicenç: Tardor i la suau / caiguda de les fulles

193, 18

Pere Poca Por

194, 24

Pimpinella Escarlata: A Pere Poca Por

195, 5

Siebental, Bàrbara von: A la Pau a peu...

207, 18

Veïns d'Algaida (un centenar de firmes)

196, 11

ENTREVISTALaura Ferragut i Cati Cerdà (*Biel Sastre*)

215, 26

Jaume Capellà Villalonga (*Rafel Antic "Xaramec"*)

194, 10

Tomeu Puigserver, fotògraf (*Jerònia Pou i Biel Sastre*)

214, 14

Toni Vega i Xisco Mayoral (*Biel Sastre*)

210, 12

Vicenç Ballester i altres (*Miquel Serra*)

215, 12

ESPORTS*Joan Trobat*

(Algaida Atlètic, voleibol juvenil femení) 193, 24; (Algaida futbol 7) 194, 33; (juvenils 3ª regional 96-97) 195, 20; (C.E. Algaida 1971) 196, 22; (futbol equip

femení, infantils desplaçats a Madrid) 197, 26; (cadets 96-97) 198, 23; 200-201, 46; (voleibol equip cadet femení i equip benjamí) 202, 26; 203, 25; (voleibol equip infantil i equip cadet) 204, 36; (festa equips voleibol) 206, 34; (equip Algaida Atlètic; voleibol, equips benjamí i juvenil femení) 208, 22; (Toni Cerdà medalla d'or i brillants; homenatge equips de voleibol, la capitana na Rosa i equip de futbol juvenils) 209, 23; (futbol cadets 97-98) 210, 24; (escacs: Joan Crespi) 213, 24; 215, 28.

FESTES

Festa-sopar d'ES SAIG (fotos) 200-201, 37

Festa 25 anys de l'Obra Cultural (fotos)

202, 10

Festes de Sant Honorat 1997

193, 11

193, 21

Festes de Sant Jaume 1997

199, 8

Festes de Sant Jaume 1998

211-212, 7

Festival de Cura i Pla de Mallorca

199, 14

FOTOGRAFIES

En aquest apartat no recollim les fotos que surten dins seccions com Portada, Esports, Pina, Una Xerradeta amb... etc.

Fotos antigues

Algaida des de Sa Farinera Vella 214, 5
 Aquelles entranyables representacions teatrals 198, 12
 Caçadors a Sa Comuna (1956) 206, 5
 Equip ciclista 200-201, 14
 Equip de futbol 199, 13
 Excursionistes a Sa Calobra (1956) 208, 5
 Funció de nins i nines (Teatre Parroquial 1965) 210, 15
 Grup a Binicomprat (1952) 204, 5
 Grup a Cura (1950) 214, 13
 Grup a corral de Can Majoral (1930) 215, 10
 Grup a Sa Serradora (1956) 203, 17
 Grup d'Al.lotes (1930) 216, 17
 Grup de joves 200-201, 14
 Grup de joves 211-212, 10
 Grup de nines a Ses Escoles (1958) 205, 33
 Homenatge al Pare Pou (1946) 203, 5
 Jovent de Sa Comuna (1942) 209, 12
 Sa Plaça tempa enrera 210, 16

Fotos actuals

Escoles afortunades	193, 18; 194, 8; 195, 8; 196, 26; 197, 12.
Firma conveni CIM-APFM	194, 25
Guillem Mindona	200-201, 13
Professors escola de música	199, 13
Record de les festes	213, 5
Sa Fira	203, 17

FOTOGRAMA A FOTOGRAMA

Joan Carles Palos

193, 19; 194, 16; 195, 22; 196, 14; 197, 13; 198, 22; 199, 16; 202, 16; 203, 20; 204, 19; 205, 32; 206, 29; 207, 13; 208, 29; 209, 28; 211-212, 25; 214, 24; 215, 31
--

GLOSES

Amengual "Merris", Maria

Els caçadors	208, 13
Es rabassots	196, 24
Tenim es passeig dels oms	213, 25

Fiolet, Miquel

En Guillem Bessonnet fa 50 anys	213, 27
---------------------------------	---------

Garau i Salvà, Climent

Algaida, poble admirat	210, 25
En memòria d'en Pere Toledo	211-212, 27
Esqueixos de la meva vida	203, 24
Farem història des cas	215, 34
Fent memòria del passat	200-201, 43
I la llum, qui l'encendrà?	213, 26

La mort de la meva esposa Francisca	197, 25
-------------------------------------	---------

Lo moreno és agradós	207, 22
----------------------	---------

Recordant batles passats	205, 34
--------------------------	---------

"Gofis", Joana-Aina

Cinquanta-set anys ja fa...	205, 21
-----------------------------	---------

Jordà, Maria

Lurdes de Son Perot de Pina	213, 27
-----------------------------	---------

Juan Bonnín, Jaume

Amics meus, heu d'anar clars	215, 9
------------------------------	--------

Enamorat	199, 11
----------	---------

En memòria d'en Pere Toledo	211-212, 27
-----------------------------	-------------

Escolta, si vols, això	203, 8
------------------------	--------

Glosa a dos enamorats	204, 14
-----------------------	---------

Quants d'amors haureu vist néixer	199, 11
-----------------------------------	---------

Perdut darrera tu	214, 25
-------------------	---------

Vint-i-cinc anyets ja fa	203, 8
--------------------------	--------

lector, Un

Els Reis Mags als algaidins	194, 16
-----------------------------	---------

Més de deu mesos ha durat	204, 12
---------------------------	---------

Marcel

No vull esser alemany	203, 12
-----------------------	---------

"Móra", Llorenç

Flòbies d'amor omplin l'aire	193, 9
------------------------------	--------

Oliver "Seguí", Tomeu

Cada any vos don es bon dia	199, 18
-----------------------------	---------

Donarem en el Senyor	213, 20
----------------------	---------

Puigserver "Mas", Francisco

Gloses	207,23
--------	--------

INFORMÀTICA I TECNOLOGIA

Guillem Vanrell

correu electrònic, El	200-201,48
-----------------------	------------

Deep Blue	198, 27
-----------	---------

Down load	210, 27
-----------	---------

Eagle Eye	206, 32
-----------	---------

Emoticons	197, 30
-----------	---------

Fotografia Digital	204, 30
--------------------	---------

Històries de Microsoft	215, 30
------------------------	---------

Infovia ha mort, visca Infovia Plus	216, 22
-------------------------------------	---------

Microsoft	203, 26
-----------	---------

Microsoft Windows 98	209, 30
----------------------	---------

Migració des de l'aplicació	207, 20
-----------------------------	---------

Nestcape en català	214, 28
--------------------	---------

Per tot hi ha frau	196, 21
--------------------	---------

Ràdio On-Line	194, 32
---------------	---------

Santa Tecla	205, 38
-------------	---------

Telefónica de España S. A.	213, 28
----------------------------	---------

Televisió digital	195, 24
-------------------	---------

Tomagotchi	199, 28
------------	---------

Virus	208, 26
-------	---------

WebCam	202, 25
--------	---------

Webs oficials	211-212, 24
---------------	-------------

KALENDARI ALGAI DÍ

Remei per estroncar la sang	207, 23
-----------------------------	---------

Remei per a fer desaparèixer les berrugues (fics)	207, 27
---	---------

L'AJUNTAMENT D'ALGAIDA INFORMA

193, 10; 194, 7; 195, 6; 196, 6; 197, 6; 198, 6; 199, 7; 200-201, 7; 202, 6; 203, 6; 204, 6; 205, 8; 206, 6; 207, 5; 208, 6; 209, 6; 210, 5; 211-212, 6; 213, 6; 214, 6; 215, 6; 216, 6

LES NOSTRES PLANTES

Jaume Jaume i Oliver

L'all	193, 16
-------	---------

El ginebró	195, 16
------------	---------

La camamil·la	197, 18
El teix	199, 20
El xiprer	203, 14

M'HAN DIT QUE DIUEN*Un Sord*

193, 6; 194, 4; 195, 4; 196, 4; 197, 4; 198, 4;	
199, 4; 200-201, 4; 202, 4; 203, 4; 204, 4;	
205, 4; 206, 4; 207, 4; 208, 4; 209, 210, 4;	
211-212, 4; 213, 4; 214, 4; 215, 4; 216, 4	

MOLINS AIGÜADERS*Miquel Fiolet*

Introducció	213, 16
Hort de Cas Metge Jordi	214, 18
Hort d'en Poqués	215, 16
Hort d'en Potecari	216, 12

MONOGRÀFICS

n° 13, maig 97. Premis Castellitx 97: Cal encetar l'estiu. (Francesca Aina Marcé Sabater); *L'alquimista i l'adolescent* (Amadeu Lleopart i Costa)

n° 14, maig 98: Premis Castellitx 98: Si mor el nostre amor... (Pere Bru Serrano i Darder); *Verge de la Pau* (Bernat Lliteras Mulet)

n° 15, juliol 98: Cossiers. Quatre pinzellades (Joan Mulet). Memòria oral. *Fora d'Algaida. Els xeremiers. Cossiers: passat i present. Els cossiers i Cal Dimoni.*

n° 16, novembre 98: Fruits de tardor. Descripció i receptes.

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

193, 7; 194, 5; 195, 26; 196, 5; 197, 29; 198,	
7; 199, 15; 200-201, 51; 202, 19; 203, 12;	
204, 39; 205, 21; 206, 36; 207, 25; 208, 20;	
209, 5; 210, 31; 211-212, 31; 213, 26; 214,	
31; 215, 5; 216, 5	

NOTES D'ART

A propòsit de la mostra "Presències" de	
n'Antònia Oliver (Vat)	206, 38
Post Scriptum	202, 15

NOTICIARI

Acampallengua 1998	208, 14
Accident al pou d'Es Colomer	205, 5
Activitats al molí d'En Xina	194, 8

	203, 14
Agrupació Fotogràfica d'Algaida	208, 14
Betlem de la parròquia	205, 5
Carme Hermoso a la Festa del Càntir a	
Argentona (foto)	213, 15
Cicle de conferències per a persones majors	206, 18

Cossiers, distingits amb el premi Populars 1997, Els 204, 15

Divendres algaidins (foto) 210, 22

Dos-cents mesos algaidins vists a través d'ES SAIG (40 lectors opinen sobre la revista) 200-201, 15

Dues postals ecologistes 196, 9

Els nous cossiers (fotos) 200-201, 10

Exposició de Francesc Llavina 193, 9

Festa de Sant Bernat de Menthon 210, 31

Festival del Pla de Mallorca 202, 9

Fira ecològica (foto) 211-212, 15

Francesc Antich, Secretari General de la F. S. de M. 200-201, 13

Homenatge a Manuel Osuna (foto) 200-201, 12

Inauguració de l'apotecaria nova 200-201, 12

Informació de la Cooperativa ALPIRA 210, 22

Jaume Jaume, nou batle d'Algaida 204, 13

Josep Llompart, nou regidor 204, 15

Mostra de teatre a Algaida (foto) 194, 14

Notícies de la Banda de Música (foto) 209, 26

Nou vial (foto) 205, 5

Premi Carlemany per a Gabriel Janer Manila 202, 9

"Principal" d'en Biel Majoral, El 208, 14

IV mostra de teatre (foto) 206, 18

Randa Group 214, 5

Recerca lingüístico-oritològica a Algaida (foto) 194, 8

Restauració del retaule de Castellitx (foto) 200-201, 5

Ronda de Ponent, La (foto) 215, 10

Sa Fira (foto) 215, 10

Ton Sales, la màgia de la paraula 204, 16

Xerrada sobre ball popular 197, 29

NOTICIARI DE L'OBRA CULTURAL

Activitats. Festes de Sant Honorat. A	
l'Agrupació Cultural de Porreres	193, 12

Comunicat de la Junta Directiva. Activitats.
Excursió per Ses Rotes de Pina (foto)

194, 6

13 d'abril, Diada de l'O. C. B. Activitats

195, 8

Activitats 196, 24

Trobada a Lluc (fotos). Activitats 197, 10

Activitats Festes de Sant Jaume. Sopar commemoratiu del vint-i-cinquè aniversari de L'Abra Cultural 199, 10

Sopar 25è aniversari a Gràcia (fotos). Activitats. 202, 10

Assemblea General. Actuació Carme Hermoso. Visita "Palma, Ciutat de llegenda". Activitats. 203, 8

Activitats. 204, 14

Conferència Gabriel Sampol (foto). Activitats. 205, 18

Activitats. Quotes de socis (fotos) 206, 17

Activitats. Foto conferència Jerònia Fullana. 207, 8

Presentació llibre Francesc Grimalt (foto).

Excursió pel terme (foto). Activitats 208, 11

Trobada delegacions (foto). Excursió Raixa (foto) Activitats. 209, 11

Festa del llibre (foto). Activitats. 210, 8

Excursió Torrent de Pareis (foto). Activitats. 211-212, 10

Associació per a la defensa de Mallorca. 213, 10

Sa Fira 98. Activitats. 214, 9

Assemblea General (fotos). Activitats. Patrimoni artístic de l'Obra. 215, 9

Premi de narrativa eròtica. Activitats.

Escultura Elisenda (foto). 216, 7

NOTÍCIES D'ARXIU

Pere Mulet

Demarcació del camí dels Hortets (1866) 204, 17

Tres notícies curioses (1852-1854) 200-201, 40

PÀGINA DE L'ESGLÉSIA

194, 29; 195, 19; 196, 19; 197, 20; 198, 26; 206, 37; 207, 26; 208, 27; 211-212, 21; 215, 33; 216, 18

PASSATEMPS

196, 25; 198, 29; 199, 30; 200-201, 49; 203,

29; 204, 32; 205, 41; 208, 30; 210, 29; 211-212, 29; 213, 29; 215, 32

PINA

Xesc Oliver

Truc. Il·luminació. Diari. Pi de Son Perot (fotografia) 193, 22

Torrent. Excursió a Ses Moles. Quadre dels Sants Metges. Rellotge. Fogueró i beneïdes Sant Antoni. Reparació de camins. 194, 23

Temps de panades. Excursió (foto). Font. Polls, oms. 196, 12

De nit tenc dret a dormir (un pinero). 198, 28

Festes d'estiu (glosa). Notícies. 199, 18

Nº 200. Tennis. Futbol femení. Contenidor de ferro. Font i cementiri. 200-201, 41

Festes de Sant Cosme i Sant Damià (foto). Les terres primes (Bernat Sureda i Pere Oliver). 202, 22

Les terres primes (Bernat Servera i Pere Oliver). 203, 22

Gimnàstica. Plaça. Torrent. Batle. Camí del cementiri. Aigües brutes. Pluviòmetre. 204, 34

Pluviòmetre. Campionat de truc (foto). Gimnàsia 3ª Edat. Obres a Sa Font 205, 30

Església de Pina. Festa de Sant Antoni. Pluviòmetre. 206, 33

Sa Font. Església. Neteja. Tercera edat. Excursió. Caça. Na Móra. Pluges. 208, 21

Cementiri de Pina. Reforma tomba. Depuradora. Altres temes. 210, 23

Festes d'estiu (foto). Sopar. 211-212, 28

L'estiu. Incendi. Aigües brutes. Normes Subsidiàries. Festes dels Sants Metges.

Monges Franciscanes. Glosa. 213, 20

Festa de Sant Cosme i Sant Damià. Exposició de les nostres cases. Pintures de l'església. 214, 22

Sa Font de Pina. Cementiri. Estruços. 215, 25

Quimeres pineres 216, 15

PLUVIÒMETRE

193, 9; 194, 13; 195, 27; 197, 29; 199, 19; 200-201, 12; 202, 9; 203, 12; 204, 15; 205, 5; 207, 25; 208, 14; 209, 12; 210, 31; 211-212, 15; 213, 25; 214, 5; 215, 28; 216, 17

PO-ÈTICA*Jaume Falconer*

193, 23; 194, 9; 197, 16; 198, 11; 199, 17;
200-201, 39; 202, 21; 203, 13; 204, 21; 205,
22; 206, 20; 207, 14; 208, 16; 209, 16; 210,
14; 211-212, 16; 213, 18; 214, 16; 215, 29;
216, 11

PORTADA

Albenya (empedrat de la clastra, fotografia)
208, 1

Campanar (fot. de Jerònia Pou) 216, 1

Campanar (detall, fotografia) 203, 1

Castellitx (detall, fotografia) 207, 1

Cossier (dibuix de Paco Llavina) 194, 1

Francesc Iraola 215, 1

Fumeral d'una casa de Pina (fot. de Pere
Oliver) 213, 1

Gàrgola de l'església (fotogr.) 198, 1

Gràcia (fot. de Jaume Vanrell) 196, 1

Jardins de la Misericòrdia (fot. d'Antoni
Montserrat) 210, 1

Làmpara de Can Gordiola (fot.) 205, 1

Molí (fot. de Tomeu Puigserver) 214, 1

Molí d'en Mulet (fot.) 211-212, 1

Obra Cultural d'Algaida (diploma) 197, 1

Obra Cultural d'Algaida (muntatge de Víctor
Andreu) 193, 1

Puig de Ses Bruixes (fot.) 204, 1

Ramon Llull (fot. de Joan Capellà)
200-201, 1

Randa i el puig de Cura (fot.) 202, 1

Retaule de Castellitx (detall, fot.) 209, 1

Sant Honorat, entrada a. (fot.) 206, 1

Santuari de Cura (1919) (postal) 199, 1

Sa Rua 97 (fotos) 195, 1

QUATRE MOTS SOBRE

Sa Fira (Pere Salas, Joana Ma. Sastre, Aina
Mayol, Alexandre Pizà) 203, 7

La dimissió del batle (Jaume Jaume, Gabriel
Salas, Andreu Gelabert, Miquel Ballester)
204, 10

Les eleccions presidencials de la 3ª Edat
(Miquel Joan Galmés, Joan Balaguer)
205, 6

Les festes de Sant Honorat (Antònia Ma.
Mulet, Guillem Oliver, Antònia Sitjar, Joan
Mut) 206, 30

La circulació a Algaida (Pedrona Pizà.

Anònim. Maria Gelabert) 208, 12

La circulació a Algaida (II) (Pere Capellà,
Francisca Oliver, Joana Ma. Llompart, Rafel
Antich) 209, 18

La depuradora de Son Maiol (Damià
Amengual, Felip Oliver, Jeroni Oliver,
Miquel Ramis) 210, 10

El torrent de Pareis (Pere Joan Oliver,
Antoni Cañellas, Margalida Sureda,
Margalida Garau) 211-212, 12

La caça a Algaida (Ramon Urrea, Gabriel
Garcias, Miquel Salas, Joan Pujol) 213, 12

Les Normes Subsidiàries (Miquel Lompart,
Felip Andreu, Biel Tous, Antònia Janer)
214, 10

La retirada dels contenidors de fems
(Sebastiana Mesquida, Toni Sastre, Maciana
Ramis, Francisca Oliver) 215, 18

SABEU ON ÉS?

193, 14; 194, 17; 195, 9; 196, 8; 197, 9; 198,
8; 199, 12; 200-201, 36; 202, 13; 203, 10;
204, 27; 205, 19; 206, 19; 207, 9; 208, 15;
209, 10; 210, 9; 211-212, 11; 213, 11; 214,
12; 215, 11; 216, 8

TITOIETA RÀDIO

195, 23; 196, 16; 197, 22; 198, 24; 199, 24;
(foto) 200-201, 44; 202, 28; 203, 28; 204,
26; (fotos betlems) 205, 36; 206, 28; 207,
24; 208, 28; 209, 29; (fotos) 211-212, 22;
214, 26; 215, 20; 216, 20.

UNA XERRADETA AMB...

Antoni Riutort i Fullana (*Bernat Sureda*)
202, 32

Antònia Oliver, N' (*Catalina Martorell*)
206, 40

Baltasar, Don (*Joan Mulet*) 209, 32

Bernat "Blanc" (*Miquel Fiolet*) 208, 32

Bernat Sastre Jaume, en (*Xesc Oliver*)
213, 21

Biel "Majoral", en (*Pere Mulet*) 210, 32

Cristina Martí i Maria Maté (*Xesc Oliver i
Bernat Sureda*) 200-201, 52

Daniel Aldeguer Gordiola (*Joan Mulet*)
205, 44

Francesc Antich (*Delfi*) 211-212, 32

Francesc Llavina (*Cati de Sa Pleta*) 194, 36

Francesca i en Sebastià de Gràcia, Na (<i>Joan Mulet</i>)	196, 28	Paco Iraola (<i>Miquel Serra</i>)	213, 32
Jaume Torres, en (<i>Catalina Martorell</i>)	193, 28	Pep "Blai", en (<i>Catalina Martorell</i>)	215, 36
Joan Martorell, en (<i>Antònia Ma. Mulet i Catalina Martorell</i>)	197, 32	Pep Oliver Martorell (<i>Joan Mulet</i>)	207, 28
Joan Monserrat, en (<i>Jerònia Cañellas i Catalina Martorell</i>)	198, 32	Tomeu Oliver "Bandereta" (<i>Pere i Joan Mulet</i>)	203, 32
Llorenç Sastre "Godó", mestre (<i>Joan Trobat</i>)	214, 32	Toni Puigserver (<i>Andreu Majoral</i>)	195, 28
Magdalena Gelabert Mascaró, madò (<i>Biel Sastre</i>)	199, 32	Vicenç Forteza Pons, en (<i>Miquel Fiolet</i>)	216, 24
		Xesc Oliver "Torres" i Mateu Ballester "Móra" (<i>Joan Mulet</i>)	204, 40

